23.2.2022
Luukkonen Lauri

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto (VeJ)

U 10/2022 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi konsernien globaalin verotuksen vähimmäistason varmistamisesta unionissa

Minimiveron toteutus tehtävä huolellisesti ilman kiirettä

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä koskien direktiiviehdotusta konsernien globaalista minimiverosta. FA pitää kannatettavana tavoitetta modernisoida kansainvälistä verotusta, sekä ratkoa kansainvälisten verojärjestelmien ongelmia nimenomaisesti globaalilla OECD:n tasolla. Tärkeää olisi myös kuitenkin varmistaa, että OECD:n ehdotuksiin sitoudutaan aidosti myös globaalisti. Asiassa tulisikin varmistaa, että merkittävimmät valtiot myös aidosti toteuttavat muutokset, eikä vain EU. Lausunnon keskeiset huomiot ovat seuraavat:

- Sääntelyn voimaantulon aikataulu on erittäin haastava ja epärealistinenkin: Uudenlaisen verojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä hallinnollinen työmäärä ja sääntelyn yksityiskohtien selkiytyksen tarve tulee olemaan valtava. On kaikkien osapuolten etu toteuttaa uudistus huolellisesti. Näin esimerkiksi tulkintaeroavaisuudet eri valtioiden välillä saataisiin minimoitua ja verovelvollisille sekä viranomaisille jää riittävästi aikaa valmistautua sääntelyn toteuttamiseen. **FA esittää, että sääntelyn voimaantulon osalta tulisi ottaa vähintään vuoden aikalisä, jotta suurimmilta ongelmilta vältyttäisiin ja voimaantuloon voitaisiin valmistautua huolellisesti.**

- **On tärkeää, että EU:n ratkaisut seuraavat täsmällisesti OECD:n luomaa mallia, eikä poikkeuksia tai lisäyksiä OECD:n ehdotuksiin tule olla.** Sääntely on tarkoitettu globaaliksi ja vain EU:ta koskevat poikkeukset tai lisäsäännöt monimutkaistaisivat entisestäänkin vaikeaa sääntelyä ja voisivat johtaa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen.

- Ehdotetun sääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu muun muassa *eläkerahastot*, määritelmä kattanee myös kotimaiset eläkevakuuttajat. Poissulkeminen on perusteltu ratkaisu, mutta on huomattava, että sääntely voi kuitenkin soveltua vapautettujen toimijoiden omistamiin yhtiöihin, jotka omistetaan alle 95 prosenttisesti. Esimerkiksi työeläkevakuuttajilla on tällaisia omistuksia. **Eläkejärjestelmämme osalta tulee löytää ratkaisuja siihen, ettei tulisi aiheettomasti lisää veroja perittäväksi, joka pienentäisi meilläkin sitten eläkevarojen tuottoja**

FA esittää seuraavia yksityiskohtaisempia huomioita direktiiviehdotuksesta:

1 Aikataulusta ja sääntelyn yksityiskohdista

Osaa sääntelystä olisi tarkoitus soveltaa jo 1.1.2023 alkaen. Sääntelyä ajetaan todella kiireellisesti ja aikataulu on erittäin haastava sekä epärealistinenkin. **Kyse on käytännössä uudenlaisen verojärjestelmän käyttöönotosta ja valmistelun tulisikin tapahtua huolellisesti.**

FINANSSIALA

Hallinnollinen työmäärä tulee olemaan valtava paitsi niille toimijoille, jotka ovat sääntöjen piirissä niin myös viranomaisille. Sääntely edellyttää mm. sitä, että jokaiselle yksikölle /kiinteälle toimipaikalle olisi määritettävä oma efektiivinen veroaste, ja tutkittava toimintamaan veroastetta. Ehdotetut säännökset edellyttävät erillisen laskennan järjestämistä, ja esimerkiksi tulojen / kulujen allokointisääntöjä.

Kiireellisesti toteutettuna vaarana ovat huomattavat tulkintaongelmat ja haasteet verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun sekä verotuksen ennustettavuuden varmistamisessa. Mitä nopeammin sääntely valmistellaan, sitä varmempaa on myös, että sääntelyn implementoinnissa tulee esiintymään eroavaisuuksia, jotka sitten omalta osaltaan voivat vesittää sääntelyn alkuperäistä tarkoitusta. On kaikkien osapuolten etu, että niin globaalilla, EU:n kuin kansallisellakin tasolla sääntely on valmisteltu huolellisesti ja käyttöönottoon voidaan valmistautua riittävän ajan kanssa.

Asiassa tarvitaan paitsi uudenlaisia järjestelmiä, viranomaisten hyvinkin yksityiskohtaista ohjeistusta sekä yhteistyötä uuden sääntelyn piirissä olevien toimijoiden ja viranomaisten välillä. Direktiiviesityksen muutosesitykset saattavat aiheuttaa yllättäviäkin seurauksia, koska ne ovat osin suomalaiselle sääntelylle / oikeuskäytännölle vähemmän tunnettuja.

FA esittää, että sääntelyn voimaantulon osalta tulisi ottaa vähintään vuoden aikalisä, jotta suurimmilta ongelmilta vältyttäisiin ja voimaantuloon voitaisiin valmistautua huolellisesti.

2 OECD:n mallisääntöjä seurattava tiukasti

FA pitää tärkeänä, että EU:n ratkaisut seuraavat täsmällisesti OECD:n luomaa mallia, eikä poikkeuksia tai lisäyksiä OECD:n ehdotuksiin tule olla.

Nykyisellään ehdotus koskee myös kotimaisia konserneja sekä ehdotus sisältää minimiveron perimisen mahdollistaminen jäsenvaltion niin päättäessä myös matalasti verotetun yksikön toimintavaltiossa. Tällaisia lisäyksiä OECD:n työhön tulisi välttää, sillä **sääntely on tarkoitettu globaaliksi ja vain EU:ta koskevat poikkeukset tai lisäsäännöt monimutkaistaisivat entisestäänkin vaikeaa sääntelyä sekä voisivat johtaa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen.**

FA myös huomauttaa, että esimerkiksi ehdotuksen kohta koskien ns. yhteisyritystä (joint venture) vaikuttaa eroavan OECD:n mallisääntöjen mukaisesta yhteisyrityksen määritelmästä. OECD:n säännöt rajaavat yhteisyrityksen ulkopuolelle mm. sellaiset entiteetit, joiden omistajina on ns. vapautettuja yksiköitä kuten eläkerahastoja (”*A Joint Venture does not include: … an Entity whose Ownership Interest held by the MNE Group are held directly through an Excluded Entity referred in Article 1.5.1* …”). Vastaavaa määritelmää ei kuitenkaan näytä liittyvän direktiiviehdotukseen ja tämä tulisi vielä korjata.

3 Vapautetut toimijat kuten eläkerahastot

Direktiiviehdotuksen mukaan direktiiviä ei sovelleta niin sanottuihin vapautettuihin toimijoihin kuten eläkerahastoihin. Tämä on perusteltua, koska esimerkiksi eläkerahastojen toiminnassa kyse on eläkevarojen sijoittamisesta, eikä pääsääntöisesti eläkerahastojen ole tarkoitus maksaa veroa toiminnastaan vaan vasta maksettavat eläkkeet muodostavat veronalaista tuloa. Vaikuttaisi siltä, että suomalaiset

FINANSSIALA

työeläkevakuutusyhtiöt on suljettu tätä kautta sääntelyn soveltamisen ulkopuolelle, mutta tämä on hyvä todeta myös nimenomaisesti. Vapautetun yksikön määritelmä kattaa myös vapautettujen yksiköiden sellaiset sijoitus- tai oheistoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt, jotka ovat vapautettujen yksiköiden omistuksessa vähintään 95 prosenttisesti, mikä on myös perusteltua.

On kuitenkin mahdollista, että esimerkiksi työeläkevakuutusyhtiöillä on sijoittamiseen tarkoitettuja yhtiöitä jonkin muun toimijan kanssa ja eläkevakuuttajan omistusosuus jäisi alle 95 %:in. Näin tällainen varoja sijoittava yhtiö ei pääsisi vapautussäännöksen piiriin ja mahdollisesti joutuisi täydennysveron piiriin. Asiassa tulisikin varmistaa, ettei tällaisia veroseuraamuksia syntyisi myöskään poissuljetuille toimijoille, kuten eläkevakuuttajille. **Eläkejärjestelmämme osalta tulee vielä löytää ratkaisuja siihen, ettei tulisi aiheettomasti lisää veroja perittäväksi, mikä pienentäisi eläkevarojen tuottoja**

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs